

VÄLIHUUTOJA HISTORIOGRAFIAN NURKKAPÖYDÄSTÄ (kirjoitus n:o 5)

Suomalainen talonpoika ja itsensä sytyttävä historioitsija

Nurkkapöydän talvikuukaudet olivat kuluneet unenomaisessa horroksessa, josta herättivät ainoastaan Fernet Brancan aiheuttamat hetkelliset kirkastumiset. Tammikuiseksi luentovieraaaksi oltiin päätetty kutsua Eino Jutikkala, mutta koska hänen kuultiin kuolleen, päätettiin paikalle pyytää hänen edustajanaan suomalainen talonpoika. Valinta osui 1600-luvun alussa syntyneeseen pöytyäläiseen Pekka Pekanpoikaan, joka karautti Apteekin eteen kruununvoudilta varastetulla hevosella juuri sillä hetkellä, kun L. F. Toganip oli nauttinut aamun ensimmäisen portviinin.

Suomalaisen talonpojan historian kirjoittanut Eino Jutikkala oli nurkkapöydän kuulemien huhujen mukaan uskonut historian tutkimuksen kykyyn kuvata todellisuutta objektiivisesti. Jutikkala oli puhunut *itsensä sammuttamisesta*, historioitsijan päämäärästä sammuttaa oma äänensä, tavoittaa näkijyys menneisyyden yksimuotoiseen totuuteen. Vaikka Ranken pienoispatsas koristikin nurkkapöydän keskipistettä, he eivät tyytyneet itsensä sammuttamisen ideaan vaan pyysivät Pekka Pekanpoikaa kertomaan heille *itsensä sytyttämisestä*. He halusivat kuulla, millä tavoin historioitsija voisi itsensä sammuttamisen sijaan sytyttää itsensä.

(Välihuomiona on syytä mainita, että nurkkapöydän ulkojäsen T. Seksisarja ilmoitti tässä vaiheessa, ettei moisia 1600-luvun talonpojan post-strukturalistia iloitteluja missään nimessä sallittaisi. Nurkkapöytä kuitenkin vaimensi Seksisarjan vastalauseen myhäilevällä hyminällä, joka resonoi Kyynelten kallioille saakka.)

Nyt Pekka Pekanpoika jo saapui Apteekkiin, riisui kaftaaninsa portsarin käsivarsille, kaivoi Napoleonilta varastetusta sanomalehtilaukusta Elias Canettin romaanin ja alkoi valmistautua esitelmäänsä.

Pekka Pekanpojan olemus oli niin häkellyttävän toisenlainen mitä 1600-luvun pöytyäläiseltä talonpojalta olisi olettanut, että Nurkkapöytä luuli aluksi hänen teeskentelevän. Hetken kuunneltuaan he kuitenkin vakuutuivat siitä, että hän tosiaan teeskenteli ja vaipuivat iloluontoiseen transsiin. Toganip tilasi toisen portviinin, ja Allednacs ryysti espanjalaista vehnäolutta.

Pekka Pekanpoika kertoi, että hän oli lukenut nurkkapöydän kannanottoja ja sanoi heti alkuun, ettei itsensä sytyttämisestä tulisi mitään, elleivät he piakkoin lukisi Yrjö Ahmavaaran *Yhteiskuntatieteiden kyberneettistä metodologiaa*. Seksisarja lähetettiinkin tyhjentämään kaupungin antikvariaatit tästä teoksesta, joka nurkkapöydän kaikkien jäsenten olisi välittömästi luettava. Se oli kuitenkin vain hämäys, jolla hänet saatiin sivuun jotta varsinainen palopuhe saattoi alkaa.

Nyt Pekka Pekanpoika otti vauhtia Kustaa Vilkun *Juomareiden valtakunnasta*, imaisi 18 tuoppia olutta, 6 ryyppyä paloviinaa, tuopillisen portviiniä, kannullisen burgundilaista viiniä ja huuhteli kaiken vielä alas eteläranskalaisella Muscat'illa, minkä jälkeen hän oli valmis näyttämään Nurkkapöydälle itsensä sytyttämisen salat.

Kirjat syöksyivät hyllyistään lattialle. Pekka Pekanpoika otti ne vastaan käsivarret levällään. Aivan hiljaa, jottei ulkona kuultais, hän kantoi ne pino pinolta ympärilleen. Ja kasasi rautaoven eteen torniksi. Ja kun kumea melu raateli hänen aivojaan, hän rakensi kirjoistaan mahtavan linnoituksen. Hän haki tikkaat avuksi. Kohta ne ulottuivat kattoon. Kirjahyllyt ammottivat häntä kohti. Matto paloi jo ilmiliellä. Hän meni keittiän viereiseen huoneeseen ja raahasi kaikki sanolehdet Nurkkapöydän ympärille. Hän repi sivut ja rypisti ne, pusersi palloiksi ja heitti kaikkiin nurkkiin. Hän asetti tikkaat huoneen keskelle, entiselle paikalleen. Hän nousi kuudennelle askelmalle, tarkkaili tulta ja odotti. Kun liekit viimein ulottuivat häneen, hän nauroi ääneen, nauroi niin kuin ei

ollut koskaan elämässään nauranut.

Nurkkapöytä oli vaikuttanut, vaikka heidän vaatteensa olivat jo tulossa. Tunnelman pilasi kuitenkin ravintolan henkilökunta, joka sammutuspeitteineen ja jauhesammuttimineen syöksyi paikalle. Lopulta näky oli kuin lumen ihmemaasta: puoliksi palaneen kirjameren keskellä Toganip ja Allednacs makasivat sammuneina sammutuspeitteisiin peiteltyinä sammutusjauheen luomassa talvimaisemassa, Pekka Pekanpojan katsellessa näkyä hämmentyneenä.

Nurkkapöydän raivoraitis jäsen *Pohjolan maagi* ehdotti tässä vaiheessa, että nurkkapöytä kokeilisi *itsensä sytyttävää historioitsijaa* kokoamalla Sirkkalan piha-alueen autot valtavaksi röykkiöksi ja sytyttämällä itsensä sen päällä. Ideasta ei kuitenkaan innostuttu, sillä väkijuomien ihmemaa oli jo vallannut nurkkapöydän enemmistön. Pekka Pekanpojan jäätyä heidän kanssaan parille totesivat kaikki yhteen ääneen itsensä sammuttamisen olevan seuraavien tuntien predeterminaatio.

Legelhcs